

ГІСТОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ШИЙНО-ГРУДНИХ ВУЗЛІВ ПОГРАНІЧНОГО СИМПАТИЧНОГО СТОВБУРА ПРИ ГОСТРОМУ ІЗАДРИНОВОМУ НЕКРОЗІ МІОКАРДА

Л. І. Хананаєв, Л. П. Капій

Івано-Франківська державна медична академія

Методами морфометрії на мікротомних зразках були вивчені особливості будови і взаємовідносини нейроцитів, гліоцитів та кровоносних капілярів у 52 дорослих котів у шийно-грудних вузлах пограничного симпатичного стовбура в нормі і в різні строки (3 години, 3, 7, 14 діб) експериментального некроза міокарда (після триразового зведення ізадрину в дозі 10 мг на 1 кг маси тварини). Наявність вогнищ некрозу в міокарді підтверджували даними ЕКГ та гистологичного вивчення міокарда. Каудальні вузли пограничного симпатичного стовбура використовувалися в якості контроля.

Розподіл мікросудин в шийно-грудному вузлі знаходитьться у відповідності з груповим розташуванням у вузлі нейроцитів і гліальних елементів.

Через 3 години експеримента відмічали цікноз частини ядер нейроцитів. Розміри нейроцитів та площа профільного поля ядер нейроцитів зменшувалися. Ядра більшості нейроцитів були гіперхромними, ядерця в них були збільшеними, різко гіперхромними. В цитоплазмі нейроцитів виявляється перерозподіл хроматофільної субстанції.

Розміри нейроцитів зменшувалися. Кількість гліоцитів навколо одного нейроциита, як і в нормі, не перевищувала трьох. На 3-7 добу експериментального некроза міокарда помітно зменшувалася площа профільного поля нейроцитів. Площа профільного поля гліоцитів майже в 1,5 рази перевищувала таку в нормі. Починаючи з 3-х годин експеримента і до 7 доби було виявлено розширення просвіту капілярів, набряк їх стінки, збільшення відстані між капілярами, нейроцитами і гліоцитами. На 14 добу відбувалося наближення нейроцитно-капілярних взаємовідносин до вихідних даних.

Таким чином, в умовах експериментального некроза міокарда встановлені зміни нейроцитів, гліоцитів і кровоносних капілярів в гострому періоді з поступовою нормалізацією на 14 добу експеримента. Одержані дані свідчать про тісну єдність структурних компонентів ганглія і це дає підстави стверджувати, що нейроцитно-гліо-капілярні мікрокомплекси є структурними і функціональними одиницями екстрамуральних гангліїв автономної нервової системи.

РОДНИЧКОВЫЕ И ШОВНЫЕ КОСТИ НА ЧЕРЕПАХ ЛЮДЕЙ РАЗНЫХ ЭПОХ

Д. А. Хоружевский, М. В. Лупырь, Г. И. Андреев, В. И. Андреева

Харьковский медицинский университет

Родничковые кости и кости швов черепа имеют не только теоретическое значение, но и представляют определенный интерес для клиники.

В литературе описаны особенности локализации родничковых костей, костей швов и дана их общая характеристика по

отношению к черепам современных людей. Менее изучены эти костные образования на черепах людей разных эпох, которые найдены в раскопках. Нами исследованы родничковые кости и кости швов на 20 черепах, из них на 10 современных и 10 древних, найденных преимущественно на территории

левобережной Украины и в Крыму. На двух черепах определены родничковые кости, соответствующие локализации переднего родничка. На одном черепе найдена родничковая кость, соответствующая «среднелобному» родничку. На трех черепах имелись кости швов, которые локализовались в стреловидном шве. На одном черепе, относящемся к т. н. салтовской культуре определены шовные кости различной локализации. На двух черепах верхняя часть чешуи затылочной кости была частично отделена попечечным швом от остальной части чешуи.

Эта отдельная кость имела треугольную форму (кость инков).

На ряде черепов, вследствие неравномерного роста смежных костей черепа, когда зубец растущего края кости как бы срезал часть другой кости, определены так называемые ложные вставочные кости (на 3 черепах). Представляет интерес и обнаруженный нами метопический шов в чешуе лобной кости на искусственно деформированных черепах, где имелась выраженная «башенная» деформация (раскопки М. А. Попова в Херсонесе).

ОСОБЕННОСТИ ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ДЕВОЧЕК-ПОДРОСТКОВ, ПРОЖИВАЮЩИХ В РАЗНЫХ КЛИМАТОГЕОГРАФИЧЕСКИХ ЗОНАХ РЕСПУБЛИКИ АЛТАЙ

T. B. Хохлова, L. V. Аккер

Алтайский государственный медицинский университет, г. Барнаул

В ходе проведения научно-исследовательской работы по изучению состояния здоровья девочек-подростков Республики Алтай нами выявлены особенности физического развития школьниц в двух этнических группах. Все обследуемые по национальности были алтайками в возрасте 10-17 лет. Сравнивались I группа – 321 школьница, коренные жители высокогорья (Улаганский район) и II группа – 424 девочки, школьницы среднегорья (Усть-Канский район). Анализируя средние возрастные показатели роста, мы не выявили значительных расхождений, однако отмечено отставание в темпах прироста роста у девочек, проживающих в условиях высокогорья. Показатели массы тела достоверно больше у девочек среднегорья, общая прибавка веса за возрастной период 10-17 лет составил в первой группе 23,61 кг, а во второй группе 26,09 кг. Увеличение окружности грудной клетки за этот период у школьниц I группы произошло на 14,9 см, а во II группе на 15,52 см. Таким образом, к 17 годам средние параметры

физического развития девочек, проживающих в условиях высокогорья и среднегорья соответственно равны: рост – $158,18 \pm 1,24$ см и $158,41 \pm 1,02$ см; вес – $54,09 \pm 1,13$ кг и $53,11 \pm 0,98$ кг; окружность груди – $81,52 \pm 1,76$ см и $81,04 \pm 0,82$ см.

Анализируя в комплексе полученные данные, нами установлено, что доля школьниц соответствующих по биологическому развитию возрасту примерно одинакова в сравниваемых группах (68,78% и 67,3%). В I группе отстающие в развитии составляют 7,7%, а во II – 8,52%, соответственно опережают в развитии по возрасту в I группе 25% школьниц, а во II – 22,7%. Уровень биологического развития несколько выше у школьниц I группы, за счет большей доли девочек, опережающих в развитии свой возраст. В целом наиболее гармонично развиты школьницы I группы (60,1%), в сравнении с девочками II группы (58,3%). В I группе большинство гармонично развитых школьниц встречаются в возрасте 15-17 лет, а во II группе